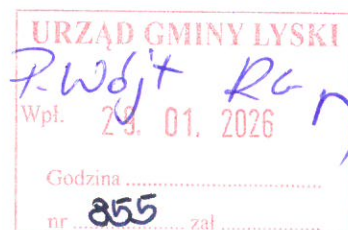

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach

ul. Sikorskiego 2, 44 - 295 Lyski

Lyski, dnia 29.01.2026 r.

OPS.032.1.2026

Wójt Gminy Lyski

ul. Dworcowa 1a

44-295 Lyski

W związku z Uchwałą nr RG.0007.197.2025 Rady Gminy Lyski z dnia 22 grudnia 2025 r. w sprawie planu pracy Rady Gminy Lyski na 2026 rok przekazuję w załączeniu sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach za rok 2025.

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach

Ewa Goik

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

/dokument podpisano elektronicznie/

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LYSKACH ZA ROK 2025

1. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach powstał w dniu 27 lutego 1990 roku, został powołany uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Lyskach Nr XI/41/90. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach określa statut Ośrodka, ustawy oraz akty wykonawcze ustaw.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2025 roku realizował zadania wynikające w szczególności z :

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- ustawa z dnia 7 września 2007 r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości;
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 października 2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia.

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach realizującego politykę społeczną gminy w szczególności polegają na:

- wspieraniu osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
- udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Zgodnie z art. 17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;

- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
 - 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
 - 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
 - 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
 - 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
 - 10) praca socjalna;
 - 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
 - 13) (uchylony)
 - 14) dożywianie dzieci;
 - 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
 - 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
 - 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
 - 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
 - 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
2. Do zadań własnych gminy należy:
- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
 - 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
 - 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
 - 3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
 - 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
 - 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. Zakres działania i kadra Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach mieści się w Lyskach przy ul. Sikorskiego 2. Swoją działalnością obejmuje dziesięć sołectw Gminy Lyski: Adamowice, Bogunice, Dzimierz, Lyski, Nowa Wieś, Pstrężna, Raszczyce, Żytna, Sumina i Zwonowice.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach na dzień 31.12.2025 r. zatrudniał 21 osoby na umowę o pracę:

1. Kierownik
2. Dział Księgowości: główna księgowa, księgowa
3. Dział Pomocy Społecznej: trzech pracowników socjalnych, asystent rodziny, pomoc administracyjna
4. Działu Świadczeń Rodzinnych: trzech pracowników – na stanowisku inspektor, podinspektor oraz referent (umowa na zastępstwo)
5. Oddział „Dzienny Dom Senior+”: starszy wychowawca, terapeuta zajęciowy, fizjoterapeuta
6. Oddział Świetlica Wielopokoleniowa – wychowawca oraz dwóch terapeutów zajęciowych

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach zatrudniał 3 sprzątaczkę oraz jedną osobę, która obecnie przebywa na urlopie wychowawczym.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej proporcjonalnie w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Pracownicy Ośrodka w 2025 r. uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach. Przeprowadzone szkolenia obejmowały swoim zakresem między innymi następujące tematy: Szkolenie z zakresu HR i prawa pracy, Specjalista ds. wynagrodzeń w jednostce budżetowej, Sprawozdawczość półroczna JST - rachunkowość i klasyfikacja budżetowa, Deregulacja prawa administracyjnego w praktyce funkcjonowania JOPS, Kontrole w pomocy społecznej 2025 - odpowiedzialność kierownika JOPS, Świadczenia rodzinne 2025/2026, ABC Dodatków mieszkaniowych, Zrozumieć i wspierać - praca z seniorem w praktyce, Integracja osób starszych, Wpływ przemocy na rozwój dziecka, Asystentura rodziny z rodziną z dziećmi w pieczy zastępczej - kiedy dawać szansę rodzicom, dlaczego i co ona oznacza, Metodyka pracy asystenta rodziny, konferencja Razem przeciwko przemocy oraz konferencja na temat bezpiecznej procedury odebrania dziecka podlegającego władzy rodzicielskiej. Ponadto wszyscy pracownicy Ośrodka uczestniczyli w kursie Pierwszej pomocy.

Ważnym elementem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej jest stała współpraca z:

- 1) Komisarzatem Policji w Gaszowicach;
- 2) Sądem Rejonowym w Rybniku;
- 3) Placówkami oświaty oraz Gminnym Zespołem Obsługi Placówek Oświatowych w Lyskach;
- 4) Strażą Gminną w Lyskach;
- 5) Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku;
- 6) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rybniku;
- 7) Szpitalami i przychodniami lekarskimi;
- 8) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lyskach;
- 9) Urzędem Gminy Lyski i jednostkami organizacyjnymi gminy.

3. Świadczenia z pomocy społecznej

Podstawowym celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych. Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony)
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócenia się do Ośrodka Pomocy Społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna bowiem, w miarę możliwości, doprowadzić osoby z niej korzystające do działań mających na celu usamodzielnienie się oraz integrację ze środowiskiem, choć w praktyce jest to bardzo trudne do osiągnięcia.

Zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza miesięcznie kwoty 1010,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza miesięcznie kwoty 823,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
- 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej „kryterium dochodowym rodziny”

Rodzaj, forma i kwota przyznanego świadczenia powinna być odpowiednia do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

3.1 Praca socjalna

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym w ramach zadań własnych gminy jest praca socjalna. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód

Pracownik socjalny musi wykazać się umiejętnością słuchania, wyrozumiałością, zaufaniem, spokojem, jak również ciepłem i współczuciem.

Pracownik socjalny poza pracą socjalną przeprowadza wstępną rozmowę z osobą, która zgłasza się do OPS i ustala z osobą zakres i rodzaj pomocy, przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc. Prowadzi postępowania w związku z przyznawaniem pomocy finansowej w formie zasiłku celowego, okresowego, celowego specjalnego, stałego, dożywianie dzieci w placówkach szkolno-przedszkolnych, przyznawania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowania do DPS, sprawiania pogrzebu, kierowania osób bezdomnych do schroniska, prowadzenie pracy socjalnej w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

W 2025 roku praca socjalna była prowadzona w 51 rodzinach i objęła łącznie 99 osób.

3.2 Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje:

1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2025 roku zasiłków stałych pobierało 11 osób i wypłacono łączną kwotę 126 377,38 zł. Składki na ubezpieczenie zdrowotne wyniosły 11 275,12 zł.

3.3 Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

W 2025 roku zasiłków okresowych było wypłaconych na łączną kwotę 104 211,54 zł (dotacja z budżetu państwa – 97 329,55 zł, środki własne – 6 881,99 zł.) Z zasiłków okresowych skorzystały łącznie 24 osoby.

3.4 Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. *Specjalny zasiłek celowy* świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Świadczenie to nie podlega zwrotowi.

W 2025 roku na wypłatę zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przeznaczono kwotę 14 726,00 zł

3.5 Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości.

3.6 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Skierowane są m.in do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. W 2025 r. usługi opiekuńcze na terenie Gminy Lyski świadczył Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża – Oddział Terenowy w Rybniku. Stawka za godzinę usługi opiekuńczej w 2025 r. wynosiła 49,00 zł, natomiast za godzinę specjalistycznej usługi opiekuńczej wynosiła 67,00 zł. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną zawierającą ilość godzin oraz odpłatność wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach rodzaje oraz ilość godzin tygodniowo dla każdej osoby korzystającej z pomocy w formie usług opiekuńczych. W 2025 r. usługami opiekuńczymi była objęta jedna osoba. Wydatki gminy wyniosły 245,00 zł.

3.7 Domy pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej: osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę wymagającą tej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Osoba wymagająca wzmożonej opieki medycznej kierowana jest do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub placówki pielęgnacyjno-opiekuńczej po wydaniu skierowania przez lekarza. W przypadku gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofują swoją zgodę, ośrodek pomocy społecznej lub dom pomocy społecznej są obowiązane do zawiadomienia o tym właściwego

sądu, a jeżeli osoba taka nie ma przedstawiciela ustawowego lub opiekuna – prokuratora. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

Lista domów pomocy społecznej, w których umieszczeni byli mieszkańcy gminy Lyski:

- Dom Pomocy Społecznej w Lyskach,
- Dom Pomocy Społecznej w Klisinie,
- Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach,
- Dom Pomocy Społecznej w Knurowie,
- Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” w Raciborzu,
- Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej w Raciborzu.

W 2025 roku w domach pomocy społecznej przebywało 10 osób. Odpłatność za DPS wyniosła 456 614,60 zł (wpłaty osób zobowiązanych wyniosły 90 619,25 zł)

3.8 Schronienie dla osób bezdomnych

Zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym jest udzielanie schronienia osobom tego pozbawionym. Osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w: schronisku dla osób bezdomnych, schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowni lub ogrzewalni.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

Na terenie Gminy Lyski nie ma schroniska dla osób bezdomnych, dlatego też to zadanie realizowane było poprzez zawarcie umowy na udzielenie schronienia przez przyznanie tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych z terenu Gminy Lyski z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym Oddział Terenowy w Rybniku – Niewiadomiu, ul. Sportowa 136/1 w Rybniku. Przedmiotem niniejszej umowy jest zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych – 4 osoby (2 kobiety, 2 mężczyzn) i schronienia dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi – 1 osoba.

W 2025 roku na schronienie dla osób bezdomnych zostało przeznaczona kwota w wysokości 18 550,00 zł. W schronisku przebywało 5 osób bezdomnych z Gminy Lyski.

3.9 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki prawnej i kurateli

Wynagrodzenie należne opiekunowi za sprawowanie opieki prawnej i kurateli nad osobą niepełnosprawną przyznawane jest przez sąd i pomimo iż wypłata świadczenia jest w rzeczywistości realizacją orzeczenia sądu, to ustawodawca nie wyłącza tego świadczenia spod obowiązywania przepisów mówiących o postępowaniu w ramach przyznania świadczenia z pomocy społecznej, zatem aktem prawnym regulującym postępowanie w sprawie jest ustawa o pomocy społecznej.

W 2025 roku wypłacono kwotę 4 800,00 z tytułu sprawowania opieki prawnej nad osobą ubezwłasnowolnioną (1 osoba) oraz kwotę 4 200,00 zł z tytułu sprawowania kurateli (1 osoba)

3.10 Piecza zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców. Jest sprawowana w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz w formie instytucjonalnej. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2025 roku OPS ponosił koszty utrzymania 9 dzieci w pieczy zastępczej. Łączny koszt wyniósł 205 381,56 zł.

3.11 Pomoc dla obywateli Ukrainy

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie oraz napływem uchodźców z Ukrainy do Polski OPS w Lyskach realizuje zadania ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, która weszła w życie 12 marca 2022 r.

OPS w Lyskach świadczył pomoc w formie jednego gorącego posiłku dla dzieci w szkole i w przedszkolu po spełnieniu kryterium dochodowego ustawy o pomocy społecznej. W 2025 roku na pokrycie kosztów obiadów w placówkach oświatowych dla dzieci wypłacono łącznie 1 272,00 zł oraz na świadczenia rodzinne kwotę 576,10 zł

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

4.1 Świadczenia rodzinne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach Dział Świadczeń Rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje zadania ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Świadczenia rodzinne mają na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka, o które mogą ubiegać się osoby uprawnione, po spełnieniu kryteriów określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem

o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Wysokość zasiłku rodzinnego w 2025 r. wynosiła:

- na dziecko do 5 lat – 95 zł miesięcznie,
- na dziecko powyżej 5 lat do 18 lat – 124 zł miesięcznie,
- na dziecko powyżej 18 lat do 24 lat – 135 zł miesięcznie.

W 2025 roku wypłacono łącznie kwotę 92 626,72 zł (855 zasiłków rodzinnych).

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka przysługuje: - matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka. W przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka lub urodzenia więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu dodatek przysługuje na każde dziecko. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka przysługuje jednorazowo w wysokości 1000 zł. Wniosek o dodatek z tytułu urodzenia dziecka składa się do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

W 2025 roku nie wypłacono dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, uprawnionemu do urlopu wychowawczego przez okres: 24 miesiące, 36 miesięcy, jeżeli podczas jednego porodu urodziło się więcej niż jedno dziecko, 72 miesiące przy dziecku legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka przysługuje jeden dodatek. Wysokość dodatku wynosi 400,00 zł miesięcznie. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2025 roku wynosiła 7 265,00zł (20 świadczeń)

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje: samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka tylko wówczas, gdy nie zostały zasądzone alimenty na rzecz dziecka, ponieważ: drugi rodzic nie żyje; ojciec dziecka jest nieznany; powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone; osobie uczącej się, gdy: oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją; ojciec jest nieznany. Wysokość dodatku wynosi: 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386,00 zł miesięcznie na wszystkie dzieci, 273,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka niepełnosprawnego (orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności), nie więcej niż 546,00 zł na wszystkie dzieci.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2025 roku wyniosła 6 309,02 zł (82 świadczenia).

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu, jeśli w rodzinie wychowuje się co najmniej troje dzieci. Wysokość dodatku wynosi 95,00 zł miesięcznie na trzecie i następne dziecko w rodzinie uprawnione do zasiłku rodzinnego. W 2025 roku wypłacono 247 świadczeń na łączną kwotę 19 103,56 zł

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, a także osobie uczącej się do ukończenia 16 lat – przy orzeczeniu

o niepełnosprawności, od 16 do 24 lat – przy umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Wysokość dodatku wynosi: 90,00 zł na dziecko do 5 roku życia, 110,00zł na dziecko od 5 roku życia do 24 roku życia. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2025 roku wyniosła 6 965,10 zł (80 świadczenia).

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na wydatki szkolne związane z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego. Dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne. Wniosek o wypłatę dodatku składa się do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne. Świadczenie jest jednorazowe. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2025 roku wyniosła 4 982,50 zł (149 świadczeń).

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się:

- w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, gdzie znajduje się szkoła ponad podstawowa lub artystyczna, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoła podstawowa lub gimnazjalna, ale tylko w przypadku dziecka niepełnosprawnego. Wysokość dodatku wynosi 113,00 zł miesięcznie;
- w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, gdzie znajduje się szkoła ponad podstawowa, a także artystyczna. Wysokość dodatku wynosi 69,00 zł miesięcznie. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2025 roku wyniosła 7 342,83 zł (136 świadczeń).

Świadczenia opiekuńcze:

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

W 2025 roku kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych wyniosła 567 228,12 zł (2628 zasiłków).

Specjalny Zasiłek Opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby

wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 764,00zł (na podstawie dochodów z roku poprzedzającego okres zasiłkowy z uwzględnieniem utraty i uzyskania dochodu).

Świadczenie pielęgnacyjne

Aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne wymagane jest, aby osoba wymagająca opieki legitymowała się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (takie orzeczenie zawiera informację w punktach 7 i 8 o treści: „wymaga”) albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne mogą otrzymać osoby: matka albo ojciec, inne osoby, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia.

W 2025 roku kwota świadczenia wynosiła 3 287,00 zł miesięcznie. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w 2025 roku wyniosła 1 715 588,00 zł (430 świadczeń). Opłacono składek na ubezpieczenie społeczne w łącznej wysokości 292 502,93 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1 922,00 zł. Świadczenie przysługuje jeżeli matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Do wniosku o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka należy dołączyć zaświadczenie o pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Wysokość świadczenia wynosi 1000,00zł jednorazowo. Łączna kwota wypłaconych świadczeń z tyt. jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w 2025 roku wynosiła 14 000,00zł, tj. 14 świadczeń.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka, a także opiekunowi faktycznemu dziecka sprawującym opiekę nad dzieckiem, które z powodu swojej sytuacji zawodowej nie mogą skorzystać z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Ze wsparcia tego mogą skorzystać na przykład osoby bezrobotne, studenci czy pracujący na umowę o dzieło. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni - w przypadku dwojga dzieci
- 3) 67 tygodni - w przypadku trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni - w przypadku czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku pięciorga i więcej dzieci.

W 2025 roku Dział Świadczeń Rodzinnych w OPS w Lyskach wypłacił łącznie 152 świadczeń rodzicielskich na kwotę 142 496,00zł

4.2 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 900,00 zł. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. W 2025 roku wypłacono łącznie 274 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 142 244,96 zł.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jako organ właściwy dłużnika OPS w Lyskach prowadzi postępowania wobec dłużników alimentacyjnych mieszkających na terenie naszej gminy (m.in. przeprowadzane są wywiady alimentacyjne, odbierane oświadczenia majątkowe, przekazywanie informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji do komornika sądowego oraz organu właściwego wierzyciela.) Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. W 2025 roku z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych przekazano na dochody budżetu państwa kwotę 47 990,66 zł, z tego 36 551,94 zł na odsetki ustawowe za opóźnienie. Na dochody własne gminy Lyski odzyskano kwotę 7 625,79 zł.

4.3 „Za życiem”

OPS w Lyskach realizuje ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem". Przepis szeroko określa możliwości pomocy rodzinie posiadającej ciężko chore dziecko. Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przyznaje się jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. W 2025 roku wypłacano dwa świadczenia w łącznej wysokości 8 000,00 zł.

4.4 Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 wprowadzony został uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028. Program polega na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikują się osoby, których dochód nie przekraczał 200 % kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem, ze środków przekazanych gminom udziela się wsparcia, w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponad podstawowej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, wymienionym w art. 7 w/w ustawy, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. W 2025 roku dożywianych było 32 dzieci w szkołach i przedszkolach.

Koszt udzielonej pomocy w formie gorących posiłków to 23 639,50 zł. Natomiast na zasiłki celowe na zakup żywności przeznaczono kwotę 37 500,00zł

Ogółem na realizację Programu przeznaczono 61 139,50 zł z tego ze środków gminy kwotę 33 248,50 zł, natomiast z dotacji celowej kwotę 27 891,00 zł.

Wykaz placówek oświatowych w których OPS dofinansowywał posiłki dla dzieci i młodzieży w 2025 roku na terenie Gminy Lyski oraz na terenie innych Gmin:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lyskach;
- Szkoła Podstawowa w Raszczykach;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zwonowicach;
- Szkoła Podstawowa Specjalna z Oddziałami Przedszkolnymi nr 7 w Rybniku;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących i Słabosłyszących w Raciborzu;
- Zespół Szkół Specjalnych w Raciborzu;
- Szkoła Podstawowa w Czernicy.

4.5 Program nieodpłatnej pomocy żywnościowej (FEPŻ)

Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Kryteria dochodowe uprawniające do pomocy żywnościowej w ramach Funduszy Europejskich na Pomoc Żywnościową - FEPŻ to 2676,50 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej, czyli dochód nieprzekraczający 265 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 1 010,00 zł) i 2 180,95 zł w przypadku osoby w rodzinie, czyli dochód nieprzekracza 265% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 823,00 zł).

Osoby potrzebujące otrzymują artykuły takie jak: groszek z marchewką, dżem truskawkowy, koncentrat pomidorowy, makaron jajeczny świderki, mleko, szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, szprot w oleju, pasztet wieprzowy, cukier biały, olej rzepakowy, fasolka po bretońsku, herbatniki maślane, płatki owsiane, ser żółty, kawa zbożowa rozpuszczalna, mąka pszenna, kasza jęczmienna.

Osoby potrzebujące mogą także skorzystać z bezpłatnych szkoleń lub warsztatów dotyczących m.in. przygotowywania posiłków, dietytyki oraz zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności w celu zwiększenia samodzielności i włączenia społecznego.

Program w 2025 roku objął 50 rodzin, łącznie 137 osób. Łącznie wydano 7 528,18 kg żywności.

4.6 Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością

Gmina Lyski realizuje program Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego finansowych ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia, dążenie do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania jej potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne. Z programu w 2025 skorzystało 6 osób niepełnosprawnych. Zostało zatrudnionych na umowę zlecenie 5 asystentów i na ten cel pozyskano środki finansowe w łącznej wysokości 142 596,00 zł.

4.7 Opieka wytchnieniowa

Gmina Lyski realizuje program Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Celem programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności poprzez zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację. W 2025 w programie wzięło udział 9 uczestników i pozyskano środki w wysokości 39 933,00 zł.

4.8 Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- dzień złożenia wniosku, w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym,
- dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Sprawę załatwia się w postaci decyzji administracyjnej o przyznaniu lub odmowie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Decyzję wydaje się bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia wszczęcia postępowania, a w sprawie szczególnie skomplikowanej nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

W 2025 roku wydano 4 decyzje potwierdzających prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej.

4.9 Czyste powietrze – zaświadczenia

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „Czyste powietrze”, musi posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. W 2025 roku Dział Świadczeń Rodzinnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lyskach wystawił 32 zaświadczenia o dochodach dla mieszkańców gminy zainteresowanych programem „Czyste powietrze”.

4.10 Karta Dużej Rodziny

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej rodziny Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do 25 roku życia kontynuujące naukę. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. W OPS Lyski w 2025 roku wydano 75 Kart Dużej Rodziny.

5. Asystent rodziny

Instytucję asystenta rodziny powołano w 2012 r. ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Wsparcie asystenta rodziny najczęściej kierowane do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadaniem asystentów jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku

powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik ośrodka pomocy społecznej powierza asystentowi rodziny pracę z daną rodziną. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, zależna od potrzeb rodziny. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15.

Główne problemy rodzin z którymi pracował asystent w 2025 r.:

- problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, brak prawidłowych relacji rodziców z dziećmi i wzorców wychowawczych, nieumiejętność radzenia sobie z niepoprawnym zachowaniem dziecka
- samotne wychowywanie dziecka przez jednego z rodziców,
- brak orientacji w uzyskaniu dokumentów, opinii, orzeczeń, diagnoz,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- nadużywanie alkoholu przez członków rodzin,
- stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej,

Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta w 2025 roku wynosiła 27, a liczba rodzin 13.

6. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Lyski

Wójt Gminy Lyski zarządzeniem powołał skład Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Lyski.

Do podstawowych zadań Zespołu należy: integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, takich jak: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, Zespoły Kuratorskie Sądu Rejonowego i specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej wszczyna się procedurę Niebieska Karta. Zespół Interdyscyplinarny na rzecz pomocy konkretnej rodzinie powołuje grupę diagnostyczno-pomocową, która składa się z przedstawicieli służb i specjalistów współpracujących z rodziną. W jej skład zazwyczaj wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym - pedagog szkolny, jeśli zachodzi potrzeba – pracownik ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny lub inny specjalista. Przedstawiciele grupy diagnostyczno-pomocowej spotykają się zarówno z osobami doświadczającymi przemocy jak i stosującymi przemoc i we współpracy z rodziną pracują nad zaplanowaniem i realizacją stosownej pomocy oraz jej monitoringiem.

Ogółem w 2025 roku prowadzono 15 procedur Niebieskiej Karty. W roku 2025 zostało wszczętych 8 procedur „Niebieskiej Karty” przez przedstawicieli policji, oświaty, pomocy społecznej.

W 2025 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 8 grup diagnostyczno-pomocowych, odbyły się łącznie 38 spotkania grup diagnostyczno-pomocowych. Zakończono 12 procedur Niebieskiej Karty z powodu ustania przemocy. Praca socjalna w związku z występowaniem przemocy w rodzinie objęła 34 osoby w 15 rodzinach.

7. Oddział Dzienny Dom „Senior +”

W Dziennym Domu „Senior +” realizuje się założenia polityki społecznej wobec osób starszych, których celem jest stworzenie odpowiednich warunków do aktywnego starzenia się, tak aby zapewnić seniorom pełny udział w życiu społecznych. Głównym celem działalności Dziennego Domu „Senior +” jest zapewnienie osobom starszym, w wieku 60+, nieaktywnym zawodowo możliwości korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Dzienny dom „Senior +” zapewnia 24 miejsca dla osób starszych. Z usług Dziennego Domu „Senior +” w roku 2025 korzystało 50 seniorów.

Seniorzy brali udział w następujących formach zajęć:

- warsztaty z dietetykiem, podczas których poruszane były zagadnienia teoretyczne dotyczące zdrowego odżywiania, właściwości poszczególnych produktów, trening kulinarny,
- rehabilitacja zarówno w formie ogólnorozwojowych ćwiczeń grupowych jak i indywidualnej dostosowanej do potrzeb konkretnego uczestnika, nordik-walking, ćwiczenia relaksacyjno-oddechowe,
- różnorodne formy terapii zajęciowej: biblioterapia, muzykoterapia, relaksacja, socjoterapia,
- warsztaty rękodzielnicze np. warsztaty decoupage’u, tworzenia w masie papierowej, tkania dywanów, kolaże, warsztaty makramy,
- trening umysłu z zastosowaniem różnych form i metod, którego celem jest utrzymanie umysłu seniora w jak najlepszej kondycji,
- warsztaty jak być bezpiecznym w sieci.

W ramach działalności Dziennego Domu Seniorzy brali udział w:

Obchodach tłustego czwartku w Dziennym Domu Senior + w Lyskach w dniu 27.02.2025 r. (wraz z Przedszkolakami Przedszkola Publicznego w Lyskach)

Warsztatach organizowanych przez Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku: jak zrobić biżuterię z żywicy, jak zrobić świece sojowe, wykład jak wieść szczęśliwe życie, wykład historia Lysek i okolic.

Warsztatach Palmy Wielkanocnej z przedszkolakami w dniu 08.04.2025 r.

Śniadaniu Wielkanocnym w Dziennym Domu Senior + Lyskach w dniu 15.04.2025 r.

Obchodach Dnia Seniora w Nowej Wsi w dniu 30.09.2025 r.

Andrzejkowym spotkaniu seniorów w OSP w Żytnej w dniu 26.11.2025 r.

Spotkaniu opłatkowym w OSP w Bogunicach w dniu 16.12.2025 r.

Ponadto uczestniczyli w wyjazdach:

Wyjazd do Raciborskiego Centrum Kultury FENIKS na retransmisję koncertu świątecznego Andre Rieu w dniu 23.01.2025 r.

Wyjazd do Kina Bałtyk w Raciborzu na komedię „Dalej jazda” w dniu 28.02.2025 r.

Wyjazd do Raciborza do Zamku Piastowskiego w dniu 26.03.2025 r.

Wyjazd do Raciborskiego Centrum Kultury FENIKS na retransmisję koncertu Andre Rieu w dniu 23.04.2025 r.

Wyjazd do Goczałkowic Zdrój do Ogrodów Kapias w dniu 9.05.2025 r.
 Wyjazd do Rud Wielkich – zwiedzanie Opactwa Cystersów oraz przejazd kolejką wąskotorową w dniu 24.06.2025 r.
 Wyjazd na Minigolfa do Czernicy oraz zwiedzanie zagrody Żubrów w Raciborzu w dniu 25.07.2025 r.
 Wyjazd do Pałacu w Pławniowicach i rejs statkiem po kanale gliwickim w dniu 22.08.2025 r.
 Wyjazd do Ustronia, przejazd ciuchcią po Wiśle oraz zwiedzanie muzeum w dniu 19.09.2025r.
 Wyjazd na zwiedzanie stadionu Górnik Zabrze w dniu 15.10.2025 r.
 Wyjazd do Raciborskiego Centrum Kultury FENIKS na retransmisję koncertu Andre Rieu w dniu 23.10.2025 r.
 Wyjazd do Egzotarium w Sosnowcu w dniu 14.11.2025 r.
 Wyjazd na koncert do Filharmonii oraz na Jarmark Bożonarodzeniowy w Katowicach w dniu 15.12.2025 r.

8. Oddział Świetlica Wielopokoleniowa

Świetlica Wielopokoleniowa jest oddziałem stworzonym z myślą o dorosłych osobach niepełnosprawnych. Dorosłe osoby niepełnosprawne borykają się z różnego rodzaju problemami społecznymi, mają problem z integracją społeczną oraz pokonywaniem barier społecznych. W Świetlicy Wielopokoleniowej prowadzone są zajęcia indywidualne i grupowe. Ich celem jest nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania oraz rozwijania umiejętności jak najbardziej sprawnego komunikowania się z otoczeniem. W ciągu 2025 roku w zajęciach uczestniczyło 14 osób niepełnosprawnych oraz 2 osoby niepełnosprawne w okresie wakacyjnym.

W ramach codziennych zajęć uczestnicy biorą udział w :

- zajęciach terapeutycznych: biblioterapia, muzykoterapia, filmoterapia, relaksacja,
- zajęciach ruchowych, choreoterapii, spacerach po okolicy, rehabilitacji,
- zajęciach plastycznych, zajęciach krawieckich,
- zajęciach florystycznych, hortikuloterapii,
- ćwiczeniach usprawniających motorykę (krzyżówki, nauka pisania, kolorowanie),
- ćwiczeniach usprawniających umysł, poprawiające kondycję wzrokowo-słuchową, koncentrację i spostrzegawczość (rebusy, układanie puzzli, łamigłówki, gry stolikowe),
- treningach kulinarnych.

W poprzednim roku kalendarzowym uczestnicy brali udział w:

Wycieczce pociągiem do Katowic w dniu 28.01.2025 r.

Śniadaniu Wielkanocnym w OSP w Suminie w dniu 15.04.2025 r.

Wycieczce do Zabytkowej Stacji Kolei Wąskotorowej w Rudach w dniu 17.06.2025 r.

Wycieczce do Olzy na koncert „Razem w rytmie bluesa” w dniu 05.09.2025 r.

Wycieczce do ZOO w Chorzowie w dniu 17.10.2025 r.

Spotkaniu opłatkowym z zaproszonymi gośćmi w Świetlicy Wielopokoleniowej w Nowej Wsi w dniu 17.12.2025 r.

9. Planowane działania na 2026 rok

Poza podstawową, statutową działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej, polegającą na udzielaniu pomocy finansowej, usługowej, rzeczowej, poradnictwa, wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci a przede wszystkim świadczenia pracy socjalnej w planowanych działaniach uwzględnia się

w związku z obserwowaniem zjawiska starzenia się społeczeństwa rozwój wsparcia w formie dalszego funkcjonowania Dziennego Domu Senior + i realizacji usług opiekuńczych, których celem jest zapewnienie pomocy osobom zależnym, jak również, jak najdłuższe utrzymanie tych osób w środowisku zamieszkania.

W 2026 Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach planuje realizacją zadań wynikających z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2025-2030, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lyski na lata 2023-2027 oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.

W 2026 roku będą kontynuowane programy: Opieka wychowawcza dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2026 oraz Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2026.

Najważniejszą potrzebą w zakresie pomocy społecznej jest stałe podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach
mgr Ewa Goik

WÓJT
Sylvia Gabrylska-Ritzka

/dokument podpisany elektronicznie/